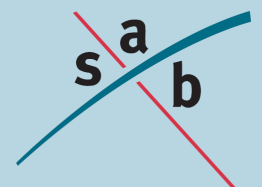

Wijzigingsplan

Buitengebied, wijzigingsplan Ommermars

Gemeente Ommen

Datum: 5 maart 2013
Projectnummer: 120230
ID: NL.IMRO.0175.20121203001-va01

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Ligging plangebied	3
1.3	Vigerend bestemmingsplan	5
1.4	Opzet van het wijzigingsplan	6
2	Het plan	7
2.1	Uitgangspunten	7
2.2	Visie	8
2.3	Het schetsontwerp	9
3	Haalbaarheid van het plan	14
3.1	Beleid	14
3.2	Milieuaspecten	20
3.3	Water	24
3.4	Flora en fauna	25
3.5	Archeologie en cultuurhistorie	28
3.6	Verkeer en parkeren	28
3.7	Economische uitvoerbaarheid	29
4	Wijze van bestemmen	30
5	Procedure	31
5.1	Inspraak	31
5.2	Zienswijzen	31

Bijlagen

- Bijlage 1: conceptnotariële akte overdracht gronden
- Bijlage 2: SAB, 9 mei 2012, quick scan flora en fauna, projectnr. 120230

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Overijssel is voornemens om een aantal gebieden in te richten voor natuur. Een van deze projecten is de Gebiedsuitwerking Varsen. Gebiedsuitwerking Varsen is een integraal plan, met doelstellingen op het gebied van natuur, water, landbouw en recreatie. De inrichting van de Ommermars vloeit voort uit deze gebiedsuitwerking. Daarnaast is in het kader van het Programma Ruimte voor de Vecht een plan gemaakt voor de herinrichting van het gebied direct langs de Vecht ter hoogte van het centrum van Ommen (plan Vechtoevers). De ontwikkeling binnen de Ommermars sluit daarop aan.

Voorliggend plan maakt deel uit van de inrichting van De Ommermars. Ten zuiden van de Zuidermarsweg in Ommen zijn agrarische gronden gelegen. Deze worden in het kader van dit plan ontwikkeld tot nieuwe natuur.

In het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen is de mogelijkheid opgenomen voor burgemeester en wethouders om de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' om te zetten in de perceelsbestemming 'Natuurdoeleinden' om daarmee grootschalige natuurontwikkeling mogelijk te maken. Middels voorliggend wijzigingsplan maken burgemeester en wethouders van de gemeente Ommen de ontwikkeling mogelijk.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied van de Ommermars ligt in het buitengebied van de gemeente Ommen, ten zuidwesten van de kern Ommen. Het plangebied wordt begrensd door de Zuidermarsweg aan de noordzijde, de rivier de Vecht aan de zuidzijde en het Ommerkanaal aan de westzijde.

Op de navolgende afbeeldingen zijn de globale ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven. Voor de exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar de verbeelding, horend bij dit wijzigingsplan.

Globale ligging plangebied (bron: Google Earth)

Globale begrenzing plangebied

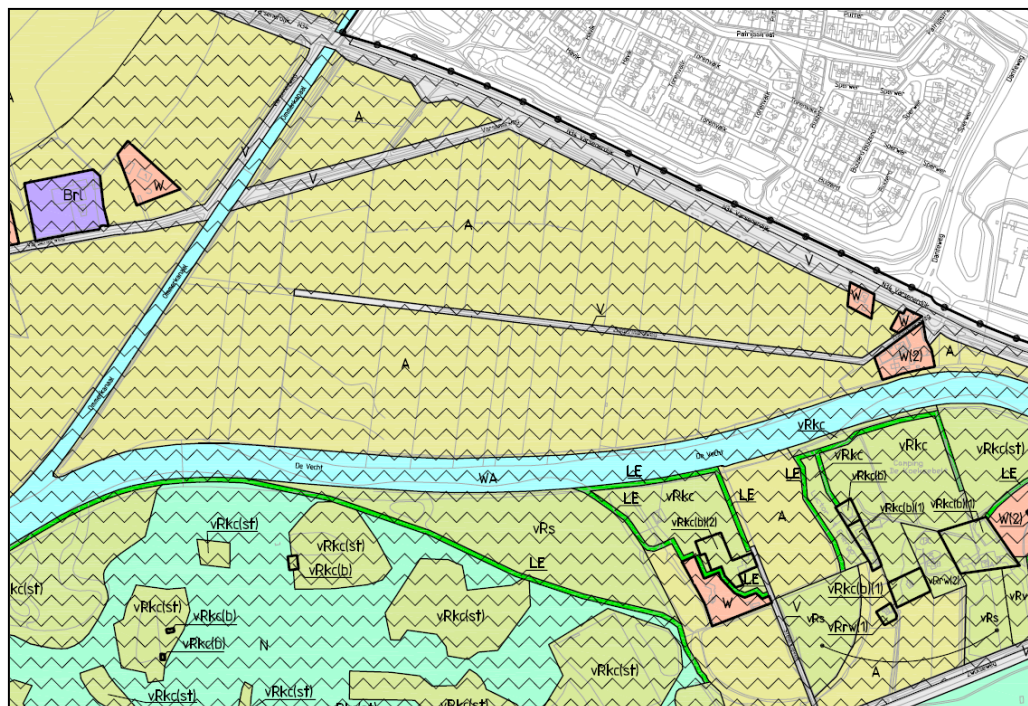
1.3 Vigerend bestemmingsplan

De vigerende juridisch-planologische situatie van het plangebied is vastgelegd in het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen. Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de raad van de gemeente Ommen op 18 februari 2010 en onherroepelijk geworden op 23 september 2010. Het plangebied heeft in dit bestemmingsplan op gebiedsniveau de bestemming 'Rivier(oevers) met natuurwaarden (Zone Rn)' en daarbinnen op perceelsniveau de bestemming 'Agrarische doeleinden'.

Gronden met de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' zijn bedoeld voor grondgebonden veehouderij en akker- en vollegrondstuinbouw met bijbehorende voorzieningen zoals: (ontsluitings)wegen, in- en uitritten, nutsvoorzieningen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen, tijdelijke waterberging en water ten behoeve van wateraanvoer en -afvoer en sierwater.

Gronden met de bestemming 'Rivier(oevers) met natuurwaarden (Zone Rn)' zijn bedoeld voor de hierboven beschreven agrarische doeleinden met inachtneming van de in het gebied voorkomende landschappelijke waarden in de vorm van het contrast tussen het open rivierdal en de besloten beboste rivierduinen en het aanwezige micro-reliëf.

Daarnaast kent het plangebied ook de dubbelbestemming 'primair waterstaatsdoeleinden'.

Uitsnede vigerend bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen

Uitsnede van de kaart met bestemmingen op gebiedsniveau

In het geldende bestemmingsplan is binnen de bestemming 'Rivier(oevers) met natuurwaarden (Zone Rn)' de wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor burgemeester en wethouders om de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' om te zetten in de perceelsbestemming 'Natuurdoeleinden' ten behoeve van grootschalige natuurontwikkeling (artikel 27 lid 12). Voor de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid is een voorwaarde opgenomen waaraan elke wijziging moet voldoen.

Dit wijzigingsplan maakt het omzetten van gronden met een agrarische bestemming in een natuurbestemming juridisch en planologisch mogelijk door toepassing van de wijzigingsbevoegdheid ex artikel 3.6 lid 1 onder a Wet ruimtelijke ordening (Wro). In paragraaf 3.1 wordt nader ingegaan op de toetsing aan de voorwaarde voor de wijzigingsbevoegdheid.

1.4 Opzet van het wijzigingsplan

Dit wijzigingsplan bevat een toelichting, regels en een verbeelding. De regels en de verbeelding vormen de juridisch bindende elementen van het wijzigingsplan. De toelichting is als volgt opgebouwd: na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 het plan zelf beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de haalbaarheid van het plan getoetst aan de hand van thema's als beleid, milieu etc. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de wijze van bestemmen. Hierin worden de bepalingen in de regels nader uitgelegd. Ten slotte komen in het vijfde hoofdstuk de resultaten van de procedure aan de orde.

2 Het plan

2.1 Uitgangspunten

2.1.1 Algemeen

Voor het gebied Ommermars zijn de volgende plannen / projecten relevant: gebieds-uitwerking Varsen (2.1.2) en project Vechtoevers (2.1.3). Omdat beide plannen elkaar in de Ommermars raken en op dit punt onvoldoende overeen kwamen, is een nieuw schetsontwerp (paragraaf 2.3) gemaakt.

2.1.2 Gebiedsuitwerking Varsen (2008)

In de Gebiedsuitwerking Varsen (2008) zijn de kansen voor natte natuur (lichtgroen) samen met recreatie (Vechtdalfietspad en fietsbrug over Ommerkanaal) en beleving op de lagere en natte delen van de Ommermars voorzien. Onderdeel van de natuur is de wens van de inrichting van een afgesloten meander op een locatie waar waarschijnlijk ook de rivier heeft gestroomd. In dit deel heeft in het verleden kleiafgraving plaatsgevonden; bij hoogwater staat hier al snel een grote plas water. De landbouw (geel) is geprojecteerd op de hogere gelegen gronden.

2.1.3 Ruimtelijke verkenning Vechtoevers (2010)

Basisplan 2010

In opdracht van gemeente Ommen, provincie en waterschap Velt en Vecht is een ruimtelijke verkenning uitgevoerd voor de Vecht bij Ommen. De Ommermars vormde een onderdeel van het plangebied. Aanleiding van de verkenning was enerzijds veiligheid bij hoogwater (met name bottleneck Vechtbrug- 15 cm verlaging van hoogwatergolf) en kansen voor ontwikkeling van centrum Ommen en Westflank met gezicht naar de Vecht door wegvallen van de N340. Het plan houdt rekening met inrichting van een natuurlijker Vecht (minder kanaal, meer Vecht), EHS natuur, ecologische verbinding, ondernemingen, gezicht aan het water en oevers verbinden. Een basisplan dat ook op korte termijn uitvoerbaar is, is hiervoor ontwikkeld.

Het Basisplan 2010 Ruimtelijke verkenning vechtoevers Ommen omvat in hoofdzaak vijf ingrepen:

- 1 verruiming van het winterbed en verleggen van de Vecht: de noordoever komt tegen het centrum met een kade (waterfront); de zuidoever krijgt een natuurlijke oever met functie als ecologische verbinding. Ter hoogte van de Hessel Mulertbrug leidt dit tot peilverlaging bij hoogwater van circa 7 cm;

- 2 de Koeksegeul: de oude geul wordt via een nieuwe geul aangetakt op de Vecht dat mee gaat stromen vooral bij hoogwater. De winterbedverruiming levert extra waterpeilverlaging op bij de brug. Voor de natuur ontstaat een ecologische corridor tussen Ommermars en bovenstrooms Natura2000-gebied. Voor recreatie op de campings ontstaat een aantrekkelijk rivierlandschap met zichtbare land-duin eiland en stromend water rondom;
- 3 Aanleg havenarm en stedelijk plein met kademuur; de haven komt in een aparte rivierarm met op een eiland enkele ondersteunende voorzieningen;
- 4 Aanleg van wandelpaden en fietsroutes en pontje: de paden zijn van regionaal belang als onderdeel van de Vechtdalroute. Een pontje maakt de verbinding tussen noord- en zuidoever en een ommetje Ommen en attractieve route tussen centrum en station via t' Laar mogelijk;
- 5 Herinrichting Ommermars en vormgeven ecologische route: ontwikkeling van een brede aaneengesloten strook aan de noordoever van de Vecht dat extensief wordt beheerd, zonder bemesting.

Hierop voortbordurend zijn drie uitbreidingsscenario's uitgewerkt op basis van thema's: Beleef Ommen aan het water (waterbewustzijn/educatie), Ommen water en natuur, Ommen vrijetijdstad (nadruk op recreatie/strand). Een belangrijk onderdeel dat in alle drie scenario's is opgenomen is het watereducatie- en beleevingspark bij het centrum en de nieuwe haven.

Kwaliteitsonderlegger

De bodemopbouw, historisch gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied zijn de basisingrediënten in een zogenaamde kwaliteitsonderlegger waar vervolgens het basisplan en uitwerkingsscenario's op zijn geprojecteerd. Op deze grondkaart is bij de Ommermars te zien dat de meest originele onverstoorte gronden dicht bij de Vecht liggen. Deze bestaan veelal uit zandig afgezet materiaal terug te vinden bij de duintjes, meanderruggen en geulen. Tussen de twee op meanderruggen staande solitaire bomen in de Ommermars liep 100 jaar geleden de originele Vecht. Een ander onverstoord stuk en hoger gelegen terrein (3,5 m + NAP) ligt tegen de wooncluster en de N340.

Ten zuiden van de Varsenerdijk liggen de lager gelegen natte kleigronden door afgraving geëgaliseerd. De Varsenerdijk (N340) met aftakking richting Varsenerweg en de Zuidermarsweg zijn historische ontsluitingswegen die nog aanwezig zijn. Voor de aanleg van het Ommerkanaal liep de directe verbinding tussen Varsen en Ommen over de Varsenerdijk dat tussen hoger gelegen dekzandgebieden is aangelegd. Voor het kanaliseren van de Vecht liep er een weg vanaf de wooncluster richting het Laar, via de huidige camping St. Anna's hoeve.

2.2 Visie

2.2.1 Die Vechtdalkenmerken versterken, die van nature aanwezig zijn

Juist die Vechtdalgronden die het meest origineel zijn en het minst door menselijk handelen beïnvloed zijn zullen de hoofdfunctie natuur met zeer extensief recreatief medegebruik krijgen. Dit zijn de gronden die grenzen aan de Vecht en die duidelijk gescheiden van de landbouwgronden in het marsgebied blijven. Hier zijn de zandige

gronden met zichtbare hoogteverschillen (reliëf) ontstaan door de dynamiek van de levende Vecht door de eeuwen heen. Het karakter van dit agrarisch verkavelde gebied, zal veranderen. De kavelgrenzen en keringen zullen verwijderd worden en het intensieve gebruik zal veranderen in een beheer dat past bij het ontwikkelen van stroomdalgraslanden (Zwolse anjer) die ook verder in het vechtdal nog aanwezig zijn. De sterk verruigde rivierduin wordt een extra handje geholpen door de ruige vegetatie te verwijderen door middel van 'duinharken'. Om het originele landschap zo min mogelijk te verstoren wordt hier verder niet bewust afgegraven. De Vecht krijgt op een aantal plekken flauwe oevers (binnenbochten) en afgekalfde stukken (buitenbocht). Mogelijk wordt een ouder meander deels vergraven waardoor de hoger gelegen oeverwallen en duinen duidelijker.

Natuurlijke bos- of boomontwikkeling met Meidoorn, Iep en Eik op de oeverwallen en wilgen en elzen op de oever is hierbij denkbaar. Het extensieve begrazingsbeheer is zodanig dat een ruimtelijke variatie in beplantingsstructuur kan ontstaan met voldoende openheid en garantie voor doorstroming van de Vecht bij hoogwater.

Verschillende delen van de Vechtoever worden vrijgegeven voor dynamische processen. Afkalving mag hier plaatsvinden en hierdoor zou langzaam maar zeker in de zuidelijkste westpunt een eiland kunnen ontstaan.

2.2.2 *Het agrarische cultuurlandschap beleefbaar houden*

De gronden ten westen van de wooncluster liggen ook relatief hoog en zijn relatief onverstoorde. Deze gronden kunnen landbouwkundig gebruikt worden. Ze krijgen het karakter van een kleinschalig agrarisch cultuurlandschap, door het toevoegen van enkele solitaire bomen.

2.2.3 *Ruimte bieden aan water*

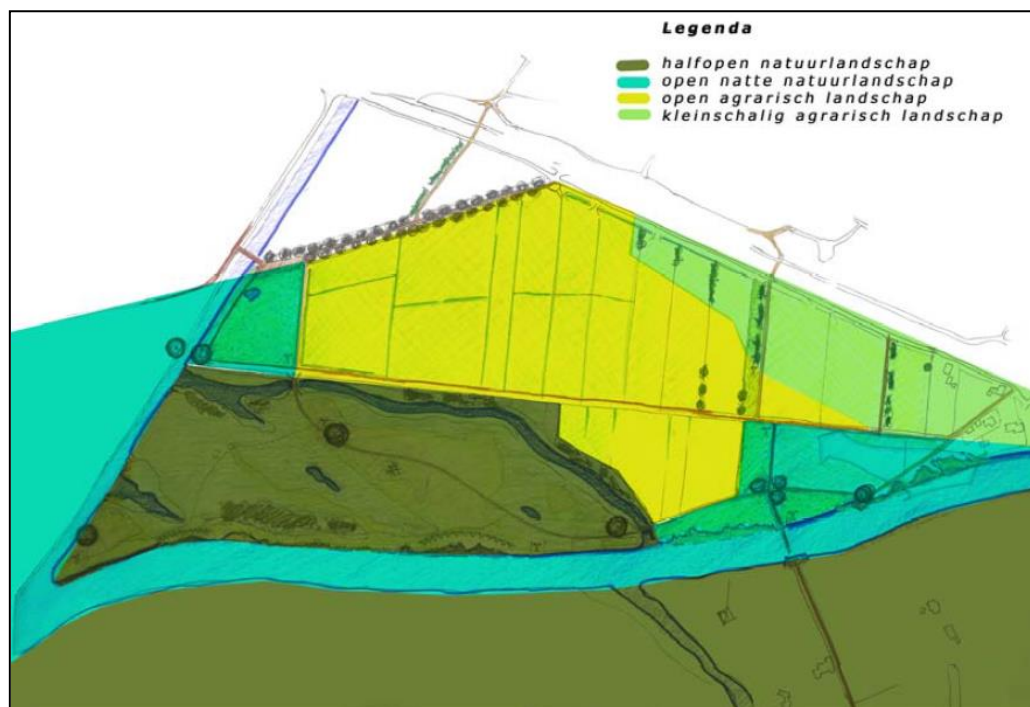
Het kleiige vergraven middendeel zal open van karakter blijven ten gunste van de hoogwaterafvoer tijdens hoogwaterperioden.

2.3 Het schetsontwerp

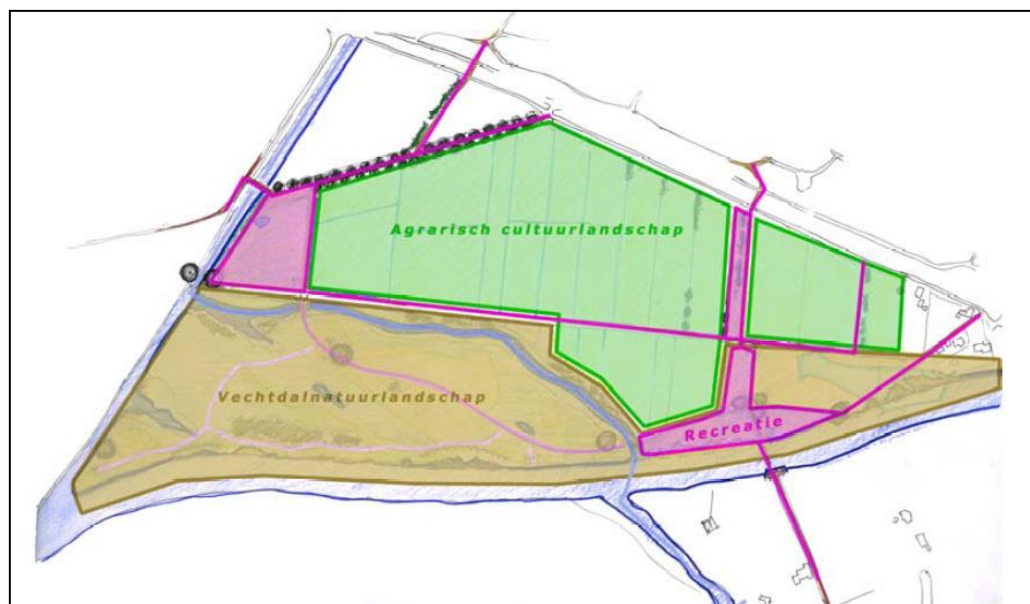
Binnen het schetsontwerp is een heldere vierdeling in landschapstypen en gebruik te herkennen:

- halfopen natuurlijk Vechtdallandschap;
- open natuur- en recreatiedeel;
- open agrarisch landschap - de marslanden -;
- kleinschalige agrarisch landschap.

De navolgende afbeeldingen geven de kaart van de landschapstypen en gebruikskart weer.

Kaart landschapstypen

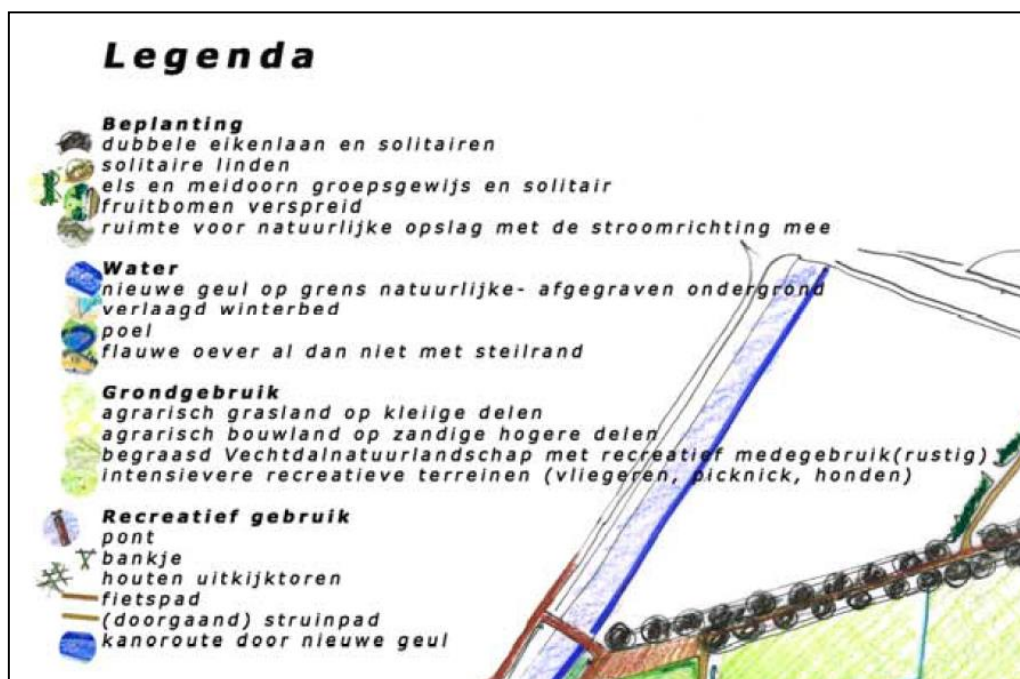

Gebruikskaart

De navolgende afbeelding geeft het schetsontwerp weer. Dit wijzigingsplan heeft alleen betrekking op het gedeelte zuidelijk van de Zuidermarsweg (zie zwarte stippellijn). De beschrijving van de inrichting heeft echter wel betrekking op het hele schetsontwerp. Het gronden ten noorden van de Zuidermarsweg blijven in agrarisch gebruik.

Schetsontwerp Ommermars

Legenda schetsontwerp Ommermars

Halfopen natuurlijk Vechtdallandschap

Dit gebied heeft betrekking op het nog 'ongerepte' gebied langs de Vecht en het kanaal waar alle kavelgrenzen verdwijnen en de riviermorphologie en belijning met de rivier mee gaat en natuurprocessen duidelijker zichtbaar worden. Om de grens aan te geven tussen het gerepte en ongerepte land wordt er een geul aangelegd. Deze geul zal niet dieper zijn dan 0.50m. In het schetsplan (ideale eindbeeld) is een nieuw te graven watergang opgenomen. In dit plan wordt het graven van deze watergang niet uitgevoerd. Deze geul is geprojecteerd binnen reeds vergraven en afgegraven gronden van de Ommermars en kan hiermee het originele Vechtdalreliëf niet schaden.

Open natuur- en recreatiedeel

Dit deel is zowel bij de Vecht net ten westen van het wooncluster als ter plaatse van het Ommerkanaal gesitueerd. Het winterbed wordt hier verdiept zodat er meer ruimte voor de rivier ontstaat als ook meer mogelijkheden om bij hoog water het water over een groter gebied mee te laten stromen via het lager centraal gelegen kleilig gebied. De plek bij de Vecht ter hoogte van de geul is geschikt voor dagrecreatie (zoals picknicken en sportvissen). Natuureducatie kan in het westelijk deel van het gebied plaatsvinden. Om de openheid iets te breken blijven in dit gebied enkele solitaire bomen staan. Overige houtopslag is niet wenselijk. Het gebied is uitloopgebied van de woonwijk Dante.

Open agrarisch landschap - de marslanden -

Dit is het agrarisch kleilig middengebied met graslanden en hoogwaterroute waar zo min mogelijk obstakels zijn. Het landschap bestaat uit een rechte kavelstructuur die loodrecht op Vecht staat.

Kleinschalige agrarisch landschap

Deze gronden zijn gelegen op de van nature hogere zandgronden in het oosten van het plangebied ter plaatse van de bebouwing. Ook dit deel betreft relatief onaangestaste gronden met potentie voor bijzondere natuurwaarden. Hier is ook een vrij strakke verkavelingsstructuur loodrecht op de Vecht die door clusters van elzen en meidoorn worden benadrukt.

3 Haalbaarheid van het plan

3.1 Beleid

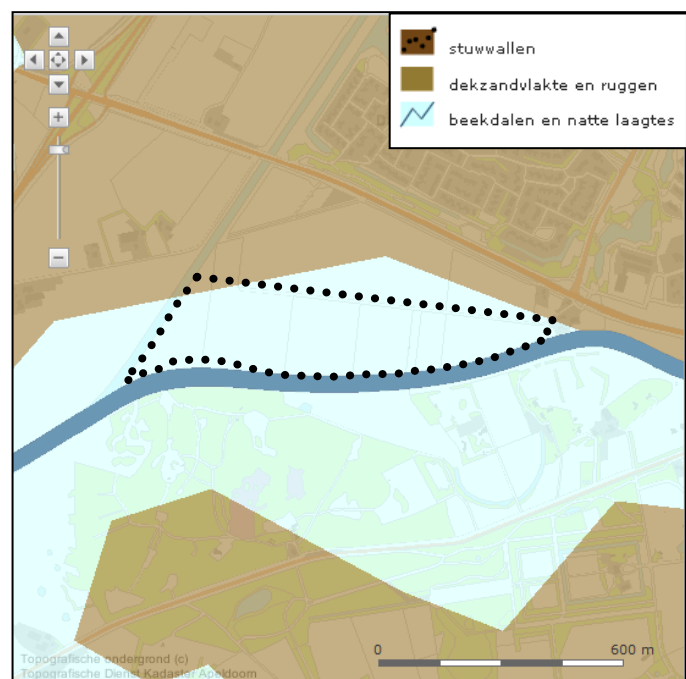
3.1.1 Omgevingsvisie 2009 Overijssel

In de Omgevingsvisie, welke per 1 juli 2009 is vastgesteld, wordt de visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel uiteengezet. De Omgevingsvisie heeft de status van structuurvisie onder de nieuwe Wro. De visie is opgesteld met een doorkijk tot 2030.

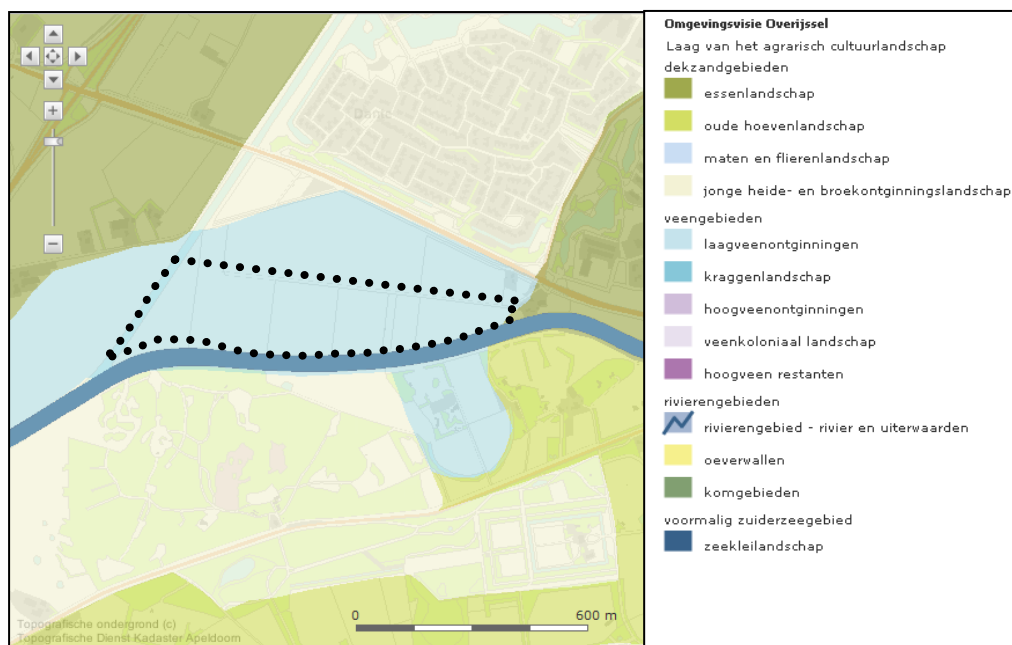
De centrale beleidsthema's zijn duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Het kader van ruimtelijke ontwikkelingen wordt gevormd door generieke beleidskeuzes, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken, uitgaande van de principes van duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. De gemeenten krijgen handelingsvrijheid bij het doorvertalen van deze benadering naar de gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplannen. De gebiedskenmerken vormen het kader voor het realiseren van ruimtelijke kwaliteit, terwijl de ontwikkelingsperspectieven de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen bepalen.

Gebiedskenmerken

In het plangebied komen twee natuurlijke gebiedstypen voor. Het plangebied ligt grotendeels in het natuurlijke gebiedstype 'beekdalen en natte laagtes'. In de beekdalen zijn het hoge waterpeil in de winter, het vasthouden van water in het dal, de samenhang in het beekstelsysteem, de waterkwaliteit en voldoende ruimte voor water, natuur en natuurlijke dynamiek essentieel. Een klein deel in het noordwesten van het plangebied maakt deel uit van 'dekzandvlakte en ruggen'. De afwisseling van opgewaaide ruggen en uitgesleten beekdalen en de daarbij horende hoogteverschillen kenmerken de dekzandvlaktes van Overijssel.

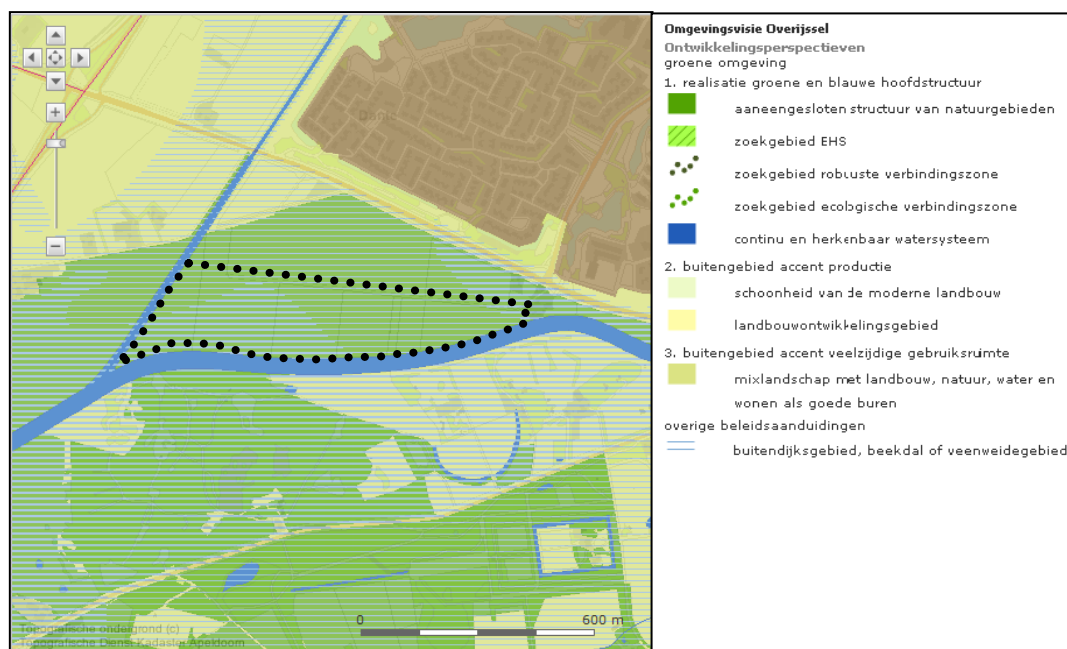
Het plangebied ligt ten aanzien van het agrarisch cultuurlandschap in het 'maten- en flierenlandschap'. Het maten- en flierenlandschap is de natte contramale van het essen- en oude hoevenlandschap. Het zijn de beekdalen en laagtes tussen de essen met hun flanken en (voormalige) heidevelden. Kenmerkend zijn het hoge waterpeil, het onbebouwde karakter, de continuïteit van de beekloop, het lineaire landschap met open 'kamers' en coulissen en de duidelijk zichtbare overgang naar hogere gronden.

*Uitsnede van de kaart 'agrarisch cultuurlandschap' van de provinciale omgevingsvisie
 (bron: provincie Overijssel)*

Ontwikkelingsperspectief

Het plangebied ligt geheel in het ontwikkelingsperspectief realisatie groene en blauwe hoofdstructuur. Dit ontwikkelingsperspectief geldt ter plaatse van de ecologische hoofdstructuur (EHS) en de gebieden waar water de bepalende functie is. Het doel is deze gebieden te combineren tot een robuust raamwerk met landschappelijke kwaliteit.

*Uitsnede van de ontwikkelingsperspectieven kaart van de provinciale omgevingsvisie
 (bron: provincie Overijssel)*

Het hele plangebied maakt deel uit van de concreet begrensde EHS. Het plangebied is verder aangeduid als 'nieuwe natuur, nog te realiseren'. De provincie heeft de EHS begreund om een vitaal en samenhangend stelsel van natuurgebieden te kunnen realiseren. De kernkwaliteiten binnen de EHS zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Binnen de EHS zijn alleen ontwikkelingen mogelijk indien deze de kenmerken en waarden van de EHS niet schaden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan.

Daarnaast heeft een deel van het plangebied ook de aanduiding 'buitendijksgebied, beekdal of veenweidegebied'. Deze aanduiding heeft betrekking op gebieden met veenpakket in de ondergrond en/of laaggelegen gebieden langs waterlopen. In veenweidegebieden en beekdalen wordt een beperkte ontwatering toegestaan gericht op het gebruik als grasland, om mogelijke bodemdaling te voorkomen en CO₂-uitstoot tegen te gaan (veenweidegebieden) of natuurlijke condities te behouden (beekdalen).

Omgevingsverordening Overijssel

De provincie Overijssel heeft tegelijkertijd met de Omgevingsvisie de omgevingsverordening vastgesteld, waarmee de doorwerking van de Omgevingsvisie juridisch mogelijk is gemaakt. De verordening beperkt zich tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid zijn rode draden in het provinciaal beleid. De sturing daarop is vertaald in algemene regels die altijd gelden. Daarnaast zijn er regels voor specifieke aspecten. Voor dit wijzigingsplan is het aspect 'ecologische hoofdstructuur' van belang.

In de provincie zijn gebieden aangewezen als ecologische hoofdstructuur. De ecologische hoofdstructuur bestaat uit vijf categorieën:

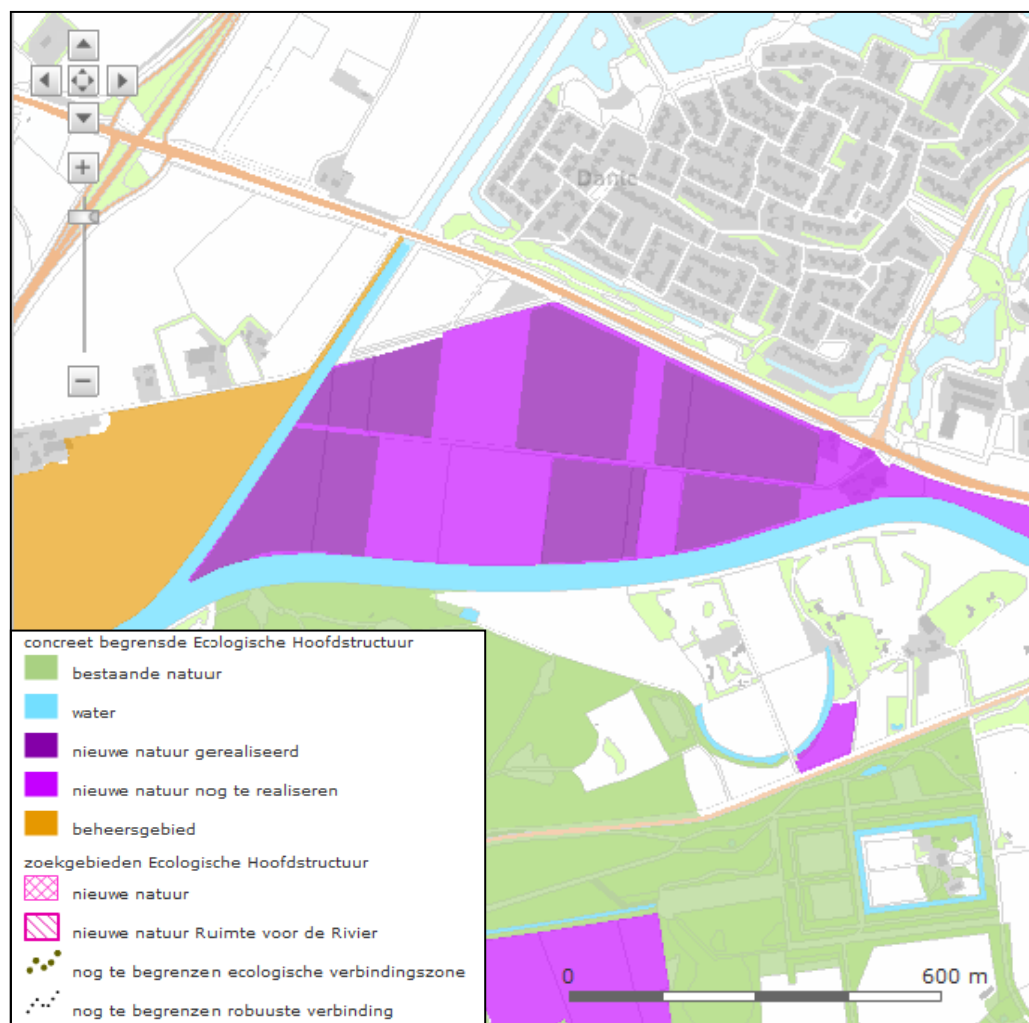
- 1 bestaande natuur: gebied getypeerd door de aanwezigheid van grote natuurwaarden;
- 2 nieuwe gerealiseerde natuur: gebied getypeerd door de geschiktheid voor verdere ontwikkeling van aanwezige of in potentie aanwezige natuurwaarden waarvoor de aankoop en/of functiewijziging van het gebied heeft plaatsgevonden;
- 3 nieuwe nog niet gerealiseerde natuur: gebied getypeerd door de geschiktheid voor verdere ontwikkeling van aanwezige of in potentie aanwezige natuurwaarden, maar waarvoor de aankoop en/of functiewijziging nog niet heeft plaatsgevonden;
- 4 beheersgebied: gebied getypeerd door een agrarische functie waarbij de grondgebruikers voor deze functie op vrijwillige basis kunnen bijdragen aan het in stand houden en verbeteren van natuur- en landschapswaarden;
- 5 zoekgebied: gebied waarbinnen gebieden liggen die behoren tot de onder 3 en 4 genoemde gebiedscategorieën, maar waarvoor de concrete bepaling nog niet heeft plaatsgevonden.

Ruimtelijke plannen dienen uitsluitend tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden behorend tot de gebiedscategorieën bestaande natuur (1) en nieuwe gerealiseerde natuur (2). Voor

nieuwe, nog niet gerealiseerde natuur (3) en zoekgebieden (5) geldt dat ruimtelijke plannen mede gericht zijn op het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden.

Ruimtelijke plannen wijzen geen bestemmingen aan of stellen geen regels die activiteiten mogelijk maken die significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden zullen of kunnen hebben, maar stellen juist regels ter bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden.

In een bestemmingsplan die betrekking heeft op gronden die vallen binnen de EHS gaan vergezeld van een toelichting c.q. onderbouwing waaruit blijkt op basis van welke gegevens, waarderingen en afwegingen tot vaststelling is besloten.

Uitsnede provinciale kaart Ecologische Hoofdstructuur

Natuurgebiedsplan Overijssel

Overijssel heeft in september 2008 het Natuurgebiedsplan van 2006 gewijzigd vastgesteld. In het Natuurgebiedsplan Overijssel wordt nader uitwerking gegeven aan de begrenzing van de beheersgebieden en de nieuw te ontwikkelen natuurgebieden in Overijssel voor de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de natuurdoelen buiten de EHS. Door het aanwijzen van de nieuwe natuur en de beheersgebieden vormt dit plan een belangrijk instrument om de Ecologische Hoofdstructuur te realiseren en/of te versterken. Voor elk gebied zijn natuurdoelstellingen geformuleerd in de vorm van natuurdoeltypen.

In de regio Noordoost Overijssel, waar het plangebied is gelegen, komen veel en grote bossen, natuurgebieden, landgoederen en waardevol cultuurlandschap voor. Het Vecht-Regge gebied bestaat uit de volgende kenmerkende eenheden: rivierdal, stuwwallen, grote bosgebieden, heidegebieden/vennen, landgoederen, (kleinschalig) oude cultuurlandschappen, open graslandengebied en heide- en veenontginningsgebieden. Het rivierdal van Vecht en Regge kent veel verschillende biotopen in zowel natte als droge milieus. Warmte- en droogteminnende soorten komen voor op dijken, rivierduinen en oeverwallen. Langs de Vecht en de Regge komen afgesneden meanders voor. Een deel ervan heeft een eenzijdige verbinding met de rivier. Alle stadia van verlanding van open water, drijftillen, riet en zeggemoeras tot en met broekbos komen voor. Zeer dynamische natuur, welke kenmerkend is voor een levend riviersysteem ontbreekt op landschapsschaal en slechts plaatselijk komt in het rivierdal bos voor. Op lage delen van de uiterwaarden en in geulen komen graslanden voor met soorten van het dotterbloemtype en andere natte graslandtypen. Op gradiënten met invloeden van het grondwater zijn soortenrijke schraalland- en kleine zeggenvegetaties te vinden. De meeste cultuurgronden zijn intensief in gebruik. Door grote variatie en de samenhang met grote natuurgebieden in de omgeving van het dal zijn de faunawaarden in het Vecht- en Regge gebied hoog.

De rivierdalen zijn door hun variatie en geleidende beplantingen geschikt voor vleermuizen en kleine zoogdieren. De vele oude meanders en poelen spelen een belangrijke rol in het voorkomen van amfibieën waaronder knoflookpad en kamsalamander. Voor veel diersoorten is de combinatie van bosrijk gebied en gevarieerd dal belangrijk; er zijn veel ecologische relaties. De Vecht en Regge hebben bijzondere betekenis voor de visfauna.

In Noordoost Overijssel wordt gestreefd naar versterking en ontwikkeling van een samenhangend stelsel van bos- en natuurgebieden, vergroten van het natuurlijke karakter van het riviersysteem van Vecht en Regge en versterken van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in vooral de oude cultuurlandschappen. Dat betekent dat de menselijke invloed bij zowel de inrichting als het beheer in delen van het rivierengebied op (enige) termijn veel minder groot is, maar in de overige bos/natuurgebieden duidelijk afwezig blijft. Vooral het toelaten van natuurvormende processen van het water in centrale delen van het Vechtdal en in minder mate in de overige delen van het dal van Vecht en Regge is nieuw. Het water- en natuurbeleid trekken hier in hoge mate samen op.

Reconstructieplan Salland-Twente

Het plangebied valt binnen de werkingssfeer van het Reconstructieplan Salland-Twente. In het Reconstructieplan wordt het plangebied van de Reconstructie ingedeeld in drie zones: extensiveringsgebied, verwevingsgebied en landbouwonwikkelingsgebied.

Het plangebied is gelegen in het verwevingsgebied. Binnen het verwevingsgebied zijn natuur, wonen en landbouw met elkaar verweven. Hervestiging of uitbreiding van intensieve veehouderijen is alleen mogelijk op bestaande agrarische bouwpercelen. Dit kan en mag alleen als de ruimtelijke kwaliteit of functies van een gebied zich hier niet tegen verzetten. Het beleid is hier gericht op het bevorderen van een passende combinatie van natuur, landschap, landbouw, recreatie, werken en wonen met de bijbehorende kwaliteiten. Binnen het verwevingsgebied wordt daarom terughoudend omgegaan met de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen.

Gebiedsuitwerking Voortvarend Varsen

De Gebiedsuitwerking is een nadere uitwerking van het Reconstructieplan Salland-Twente. De status van de Gebiedsuitwerking Varsen is die van een beleidsvisie voor uitvoering van werken op vrijwillige basis. De Gebiedsuitwerking moet leiden tot de ontwikkeling van een dynamisch, veerkrachtig en natuurlijk watersysteem in combinatie met de omschreven natuurdoelstellingen waarbij ook de economische en sociale functies van het gebied worden versterkt. De gebiedsuitwerking moet de opgaven voor het gebied combineren en vertalen in concrete inrichtingsmaatregelen. Als belangrijkste opgaven in het gebied worden gesignaleerd:

- verbetering van de verkavelings situatie van landbouwgronden;
- verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de buurtschap Varsen;
- ontwikkelopgave voor een meer natuurlijke Vecht;
- realisering van een aaneengesloten natuurgebied en inrichting hiervan;
- uitbreiding van fiets- en wandelmogelijkheden voor omwonenden en recreanten.

In hoofdstuk 2 van voorliggend wijzigingsplan is nader ingegaan op de concrete maatregelen die in het kader van de natuurontwikkeling worden genomen.

Bestemmingsplan 'Buitengebied'

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen is een wijzigingsbevoegdheid voor grootschalige natuurontwikkeling opgenomen. Burgemeester en wethouders zijn, met toepassing van artikel 3.6 Wro, bevoegd de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' te wijzigen in de perceelsbestemming 'Natuurdoeleinden' ten behoeve van bijvoorbeeld de realisatie van de EHS of de aanleg van robuuste verbinding zones. Hierbij geldt als voorwaarde dat een besluit tot planwijziging niet eerder wordt genomen dan nadat de betrokken gronden als reservaat- of natuurontwikkelingsgebied in eigendom zijn overgedragen aan een terreinbeherende instantie dan wel, indien verwerving door een terreinbeherende instantie niet aan de orde is, de afspraken met betrekking tot de inspanningsverplichtingen en vergoedingen om tot bepaalde natuurdoeltypen te komen, in een conceptnotariële akte zijn vastgelegd. In voorliggend plan is hiervan sprake. De conceptnotariële akte is in bijlage 1 opgenomen.

Conclusie beleid

De toevoeging van nieuwe natuur past binnen het hierboven beschreven provinciale, regionale en gemeentelijke beleid. Het Natuurgebiedsplan Overijssel geeft weer dat het plangebied gelegen is in het gebied begrensde 'nieuwe' natuurgebieden. Met dit plan wordt deze nieuwe natuur gerealiseerd. Daarnaast wordt de EHS verder uitgebouwd (zie tevens paragraaf 3.4.2). De te nemen inrichtingsmaatregelen en de na te streven natuurdoelen passen binnen het Natuurgebiedsplan Overijssel. De functieverandering van agrarisch naar natuur heeft geen negatieve effecten op het gebruik van omliggende gronden en het landschapspatroon (zie tevens paragraaf 3.2.4).

3.2 Milieuaspecten

3.2.1 Bodem (grondverzet)

Algemeen

Voordat een wijzigingsplan kan worden vastgesteld, dient te worden aangetoond dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik.

Toetsing

Op voorhand is het nog niet duidelijk waar en in welke mate bodemingrepen worden uitgevoerd. Zodra een definitief ontwerp bekend is zullen de benodigde onderzoeken worden uitgevoerd.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoering van het plan.

3.2.2 Luchtkwaliteit

Algemeen

De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet Milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes als PM₁₀ (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Plannen die in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in een gebiedsgericht programma van het NSL. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Plannen die 'niet in betekende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de

luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO₂ en PM₁₀ betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het project tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het project op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het project 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootsteldingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is een aanzienlijk deel van de dag betreft. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming. Substantiële uitbreiding of nieuwsvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

Toetsing

- De ontwikkeling van nieuwe natuur zal niet leiden tot een toename van het aantal verkeersbewegingen in en om het plangebied. Deze ontwikkeling draagt niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging. Toetsing aan de grenswaarden is derhalve niet noodzakelijk.
- Er is geen sprake van een significante blootsteldingsduur ter plaatse van het plangebied.
- In het plan worden geen gevoelige functies beoogd zoals bedoeld in het 'Besluit gevoelige bestemmingen'. Toetsing aan de grenswaarden is derhalve niet noodzakelijk.
- Door de omzetting van de agrarische gronden in natuurgronden zal het deelgebied minder intensief beheerd worden. De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een verbetering van de luchtkwaliteit ter plaatse.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor voorliggend plan.

3.2.3 Geluid

Algemeen

De mate waarin het geluid onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In het bestemmingsplan moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen.

Toetsing

Dit wijzigingsplan maakt natuurontwikkeling mogelijk. Een natuurfunctie is niet geluidgevoelig. Akoestisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat vanuit het aspect geluid geen belemmeringen bestaan ten aanzien van de gewenste ontwikkelingen in het plangebied.

3.2.4 Bedrijven en milieuzonering

Algemeen

Indien door middel van een plan nieuwe, milieuhindergevoelige functies mogelijk worden gemaakt, dient te worden aangetoond dat deze niet worden gerealiseerd binnen de hinderzone van omliggende bedrijven. Anderzijds mogen milieuhindergevoelige functies in de directe omgeving van het plangebied niet negatief worden beïnvloed door de ontwikkelingen die met een plan mogelijk worden gemaakt.

In de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'¹ worden richtafstanden aanbevolen tussen bedrijvigheid en milieuhindergevoelige functies. Onder milieubelastende activiteiten worden bedrijfsactiviteiten verstaan, evenals milieubelastende vormen van publieke dienstverlening en openbare instellingen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in richtafstanden voor het omgevingstype 'gemengd gebied', 'rustige woonwijk' en 'rustig buitengebied'. Gemengde gebieden betreffen gebieden die langs de hoofdinfrastructuur liggen en/of gebieden met matige tot sterke functiemenging. In een rustige woonwijk komen geen andere functies voor. Een vergelijkbaar omgevingstype qua aanvaardbare milieubelasting is een rustig buitengebied. De richtafstanden gelden voor een gemiddeld nieuw bedrijf en gaan uit van het gebiedstype 'rustig woongebied'. Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden worden verminderd.

Toetsing

Het plangebied ligt in een omgeving die valt te karakteriseren als 'rustig buitengebied'. De natuurontwikkeling betreft geen milieuhindergevoelige functie in het kader van bedrijven en milieuzonering.

Gesteld kan worden dat agrarische bedrijven op basis van de Wet Ammoniak en Veehouderij niet beperkt zullen worden door het initiatief. De nieuwe natuur zal in het kader van deze wet niet aangewezen kunnen worden als een voor verzuring gevoelig gebied. Dit blijkt uit de definitie van voor verzuring gevoelig gebied: gebied dat onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het vervallen van de Interim-wet ammoniak en veehouderij als voor verzuring gevoelig was aangemerkt krachtens artikel 1, tweede lid, van die wet.

Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit plan.

¹ VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering', 2009.

3.2.5 Externe veiligheid

Algemeen

Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire bronnen (chemische fabriek, lpg-vulpunt) en de mobiele bronnen (route gevaarlijke stoffen). Er wordt bij externe veiligheid onderscheid gemaakt in plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico biedt burgers in hun woon-omgeving een minimum beschermingsniveau tegen gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde en voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten.

Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}). Dit is de kans dat een denkbeeldig persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend), dodelijk verongelukt door een ongeval. Deze kans mag niet groter zijn dan eens in de miljoen jaar. Elke ruimtelijke ontwikkeling wordt getoetst aan het plaatsgebonden risico van 10^{-6} als grenswaarde.

Het groepsrisico geeft de kans aan dat in één keer een groep mensen die zich in de omgeving van een risicosituatie bevindt, dodelijk door een ongeval wordt getroffen. Groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Bij groepsrisico is het dan ook niet een contour die bepalend is, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen de effectafstand van een risicovolle activiteit ophoudt. Welke kans nog acceptabel geacht wordt, is afhankelijk van de omvang van de ramp. Een ongeval met 100 doden leidt tot meer ontwrichting, leed en emoties, dan een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers. Aan de kans op een ramp met 100 doden wordt dan ook een grens gesteld, die een factor honderd lager ligt dan voor een ramp met 10 doden. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) (stb. 250, 2004) wordt verder een verantwoordingsplicht (door de overheid) voor het groepsrisico rond inrichtingen wettelijk geregeld (artikel 13). De verantwoording houdt in dat wordt aangegeven of risico's acceptabel zijn en welke maatregelen worden genomen om de risico's te verkleinen.

Toetsing

De voorgenomen ontwikkeling voorziet niet in een nieuw (beperkt) kwetsbaar object. Hierdoor neemt het groepsrisico ter plaatse van het plangebied niet toe. Nadere toetsing kan daarom achterwege blijven.

Daarnaast wordt met de uitvoering van dit plan geen risicovolle activiteiten mogelijk gemaakt.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor voorliggend plan.

3.3 Water

3.3.1 Nationaal Waterplan

In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen.

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het plangebied ligt in het gebied 'Hoog Nederland'. Hoog Nederland omvat grofweg de zandgronden van Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg. De belangrijkste wateropgaven voor dit gebied zijn watertekort, grondwater, wateroverlast en grondwaterkwaliteit.

3.3.2 Regionaal Waterplan Overijssel

De Omgevingsvisie Overijssel 2009 bevat het provinciale waterbeleid en is daarmee ook het Regionaal Waterplan op basis van de Waterwet. In de omgevingsvisie wordt het provinciale beleid geschetst voor de hele fysieke leefomgeving. Door deze integrale aanpak is een optimale afstemming van beleid gerealiseerd tussen water en ruimtelijke ordening. Water is een dragende factor in het beleid in de Omgevingsvisie, doordat de laag van bodem, natuur en watersysteem de basis vormt van het ontwikkelingsperspectief.

Binnen het waterbeheer kunnen verschillende functies worden onderscheiden voor oppervlaktewater en grondwater. Op basis van het provinciaal belang worden de functies benoemd, onderscheiden naar gebruiksfuncties en gebiedsfuncties. Daarbij wordt ook aangegeven welk gewicht deze functie heeft in de afweging met andere ruimtelijke gebiedsfuncties, zoals verstedelijking, infrastructuur, natuurontwikkeling, recreatie en dergelijke. Met het hanteren van een gedifferentieerde gewichtenset wordt op een genuanceerde wijze invulling gegeven aan het principe dat water een meer sturende rol moet vervullen in de ruimtelijke ontwikkeling.

De functie 'natuur' geldt binnen de grenzen van de EHS (inclusief de Natura 2000- en TOP-gebieden) en de ecologische verbindingzones. Het beheer van het oppervlaktewater en het grondwater wordt afgestemd op de natuurdoelen, die gelden voor de specifieke gebieden binnen de EHS. Het waterbeheer is daarmee dienend aan de natuurfunctie in deze gebieden. Dat betreft zowel de inrichting van het watersysteem, het peilbeheer als de waterkwaliteit. Voor de inrichting en waterkwaliteit gelden de eisen vanuit de Kaderrichtlijn Water als ondergrens. In de ecologische verbindingzones wordt het waterlopenstelsel optimaal ingericht voor het ecologische functioneren. Het peilbeheer kan worden afgestemd op het gebruik van de aanliggende gronden voor zover dat het functioneren als verbindingzone niet belemmert. Er zijn kansen voor

natuur, aangepaste landbouw/agrarisch beheer in randzone, landschapsontwikkeling (gebiedskenmerken) en specifieke vormen van recreatie.

3.3.3 Waterbeheerplan 2010-2015 Velt en Vecht

Het Algemeen Bestuur van het waterschap Velt en Vecht heeft het waterbeheerplan Velt en Vecht 2010 – 2015 op 27 oktober 2009 vastgesteld. Binnen het watersysteem is het thema veiligheid een belangrijke opgave voor de waterschappen in Rijn-Oost. Daarbij wordt rekening gehouden met het veranderende klimaat. De klimaatsverandering heeft gevolgen voor de manier waarop de gebieden worden beveiligd, het water wordt vastgehouden en beheerd. Voor de bevordering van de samenhang, de afstemming en de doelmatigheid in de afvalwaterketen is een betere waterkwaliteit mogelijk tegen lagere kosten. Samenwerking met gemeenten is een voorwaarde. Zowel in stedelijk als in landelijk gebied moet water steeds meer ruimte krijgen. Dat kan door de instrumenten van de ruimtelijke ordening op een juiste manier toe te passen.

De belangrijkste elementen voor het waterbeheer zijn als volgt:

- water als basis;
- werken vanuit drie kerntaken;
- verantwoordelijk voor veiligheid;
- verantwoordelijk voor het watersysteem;
- verantwoordelijk voor zuiveren van afvalwater;
- meesturen in ruimtelijke ordening;
- deel van een netwerkorganisatie;
- verbonden met de maatschappij;
- internationaal actief;
- een passende organisatie en financiering.

3.3.4 Situatie plangebied

De ingrepen als gevolg van de realisatie van nieuwe natuur beperken zich tot het afgraven van de toplaag (maximaal 40 cm). De natuurontwikkeling zal naar verwachting niet leiden tot negatieve gevolgen voor de waterhuishouding in dit deelgebied. Doordat de gronden niet langer agrarisch gebruikt zullen worden, zal de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit in het plangebied en de naaste omgeving verbeteren.

Mogelijke toekomstige aanleg nieuwe watergang

In het schetsplan is een nieuw te graven watergang opgenomen. In dit plan wordt het graven van deze watergang niet uitgevoerd. In de toekomst kan deze watergang wellicht op kleinere schaal worden aangelegd in de vorm van een kleine geul. De geul kan daarmee zorgen voor een verbetering van de hoogwaterafvoer tijdens hoogwaterperioden.

3.4 Flora en fauna

3.4.1 Algemeen

Voor een ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden, moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en eventueel andere geldende natuurregeling. Bij plannen dient rekening te worden ge-

houden met aanwezige natuurwaarden. Daartoe is in mei 2012 een onderzoek naar flora en fauna verricht door SAB². Het betreft een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse, beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning door een ecoloog van SAB, uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied.

3.4.2 Gebiedsbescherming

Bij gebiedsbescherming is er onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In de Natuurbeschermingswet 1998 worden Natura 2000-gebieden en beschermde Natuurmonumenten beschermd. De EHS is niet opgenomen in de natuurwetgeving, maar dient bij de planologische afweging te worden meegenomen.

Het plangebied te Ommen ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied "Vecht- en Beneden-Reggegebied" en ligt op ongeveer 1,3 km afstand van het plangebied. Gezien de grote afstand tussen het beschermde gebied en de tussenliggende elementen (woningbouw en wegen), zijn er geen negatieve effecten te verwachten op het Natura 2000-gebied.

Het plangebied is aangewezen als onderdeel van de EHS. Doordat de ingreep het realiseren van natuur ten behoeve van de EHS behelst, zijn negatieve effecten op EHS niet te verwachten. Mogelijk is het plangebied tijdelijk ongeschikt voor bepaalde soorten maar op de langere termijn neemt de kwaliteit van de EHS juist toe.

3.4.3 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd van toepassing. In Nederland is de bescherming van soorten opgenomen in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor het beoordelen van de doorwerking van het aspect soortenbescherming moet worden nagegaan of het plangebied beschermde soorten (zowel planten als dieren) herbergt. De mogelijke negatieve effecten van de ingreep op betreffende soorten moeten worden beschreven.

algemene soorten

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals Bruine kikker, Gewone pad, Egel, (spits)muizen, Konijn en Mol zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

strikt beschermde soorten

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten is meer strikt beschermd. Voor deze soorten moet bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het

² SAB, 9 mei 2012, quick scan flora en fauna, projectnr. 120230

kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Het plangebied heeft een agrarisch karakter. Binnen het plangebied zijn gebouwen en watergangen afwezig. Gezien het bovenstaande en op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten, worden binnen het plangebied geen strikt beschermde planten, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en insecten verwacht.

planten

Het is bekend dat de Wilde kievitsbloem voorkomt in de uiterwaarden langs de Vecht. De Wilde kievitsbloem komt voor in gebieden welke regelmatig overstromen. Gezien het feit dat het plangebied intensief in gebruik is en niet jaarlijks overstromt, is het onwaarschijnlijk dat de Wilde kievitsbloem bloeit in het plangebied. Mogelijk kan de soort zich vestigen bij de herinrichting van het plangebied wanneer de grond dusdanig afgegraven wordt dat het gebied in de natte maanden overstromt. Tijdens het veldbezoek zijn verder geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen en deze worden ook niet verwacht. Negatieve effecten op strikt beschermde planten zijn niet te verwachten.

vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens uit de 'Atlas van de Nederlandse Vleermuizen' (Limpens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied verschillende vleermuissoorten voor. Vleermuizen zijn strikt beschermd volgens tabel 3 van de Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. Binnen het plangebied zijn gebouwen afwezig, waardoor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten op voorhand kan worden uitgesloten. In het plangebied zijn bomen aanwezig zonder geschikte holtes. Het is niet waarschijnlijk dat boombewonende soorten een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. Lijnelementen en daarmee belangrijke vliegroutes van vleermuizen zijn niet aanwezig in het plangebied. Nader onderzoek naar vleermuizen is niet noodzakelijk. In de toekomstige situatie wordt het plangebied geschikter als foerageergebied door de aanleg van ondermeer ruigtes en waterelementen. Dit leidt tot een hoger voedselaanbod dan de huidige akker biedt.

vogels

Tijdens de veldverkenning zijn Kievit, Ekster, Scholekster, Kauw, Kraai, Houtduif en Gele kwikstaart waargenomen. Alle vogels en hun nesten zijn strikt beschermd. Actieve nesten van vogels mogen niet worden aangetast of verstoord. Voor de meeste vogels kan worden volstaan met ontzien van nesten in het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli). Nestlocaties van enkele vogelsoorten zoals roofvogels, uilen en Huismus zijn buiten het broedseizoen ook jaarrond beschermd, zogenoemde jaarrond beschermde vogelsoorten. Gezien de afwezigheid van horsten, bomen met holten en gebouwen zijn nestlocaties van jaarrond beschermde soorten niet te verwachten in het plangebied. Verder is het onwaarschijnlijk dat het plangebied een essentieel onderdeel vormt van het foerageergebied van een soort als de Steenuil. Het plangebied ligt delen van het jaar braak en ruigtes zijn slechts sporadisch aanwezig. Er blijft voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van de noordelijker gelegen weilanden. Negatieve effecten op jaarrond beschermde soorten worden niet verwacht.

3.4.4 Conclusie

Het aspect flora en fauna vormt geen belemmering voor de uitvoering van het plan.

3.5 Archeologie en cultuurhistorie

3.5.1 Archeologie

Algemeen

Door ondertekening van het verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Monumentenwet 1988 is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken.

Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

Onderzoek

Mocht een aanzet voor een meander worden gegraven dan is dit in gebied zonder archeologische verwachtingswaarde, verder blijft de inrichting beperkt tot het afgraven van de toplaag (niet dieper dan 50cm). Archeologisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

3.5.2 Cultuurhistorie

Algemeen

Door de wijziging van artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten ook cultuurhistorische waarden te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen.

Toetsing

Binnen het plangebied zijn geen cultuurhistorisch waardevolle elementen gelegen.

Conclusie

Het aspect archeologie en cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de uitvoering van het plan.

3.6 Verkeer en parkeren

Na realisatie van de nieuwe natuurontwikkeling brengt deze geen extra verkeersbewegingen met zich mee. Er zal hooguit sprake zijn van extensieve recreatie, zoals een korte wandeling door het gebied. Ook worden er geen parkeerplaatsen aangelegd. De nieuwe natuur kan wel een verbetering van de belevingswaarde zijn voor de wegen die langs het plangebied gesitueerd zijn. Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit wijzigingsplan.

3.7 Economische uitvoerbaarheid

In de Agenda Vitaal Platteland en het bijbehorend Meerjarenprogramma zijn doelstellingen geformuleerd en de budgetten die de verschillende overheden daarvoor beschikbaar stellen aangegeven. Deze zijn ondergebracht in het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Alle gebiedsgerichte rijksdoelen uit het Meerjarenprogramma Vitaal Platteland worden via het ILG uitgevoerd. In het ILG zit geld voor doelen op het gebied van natuur (waaronder Ecologische Hoofdstructuur) en recreatie (onder andere recreatie om de stad), landschap, landbouw, milieu (bodemsanering) en de reconstructie van de zand gebieden. Alle instrumenten die met deze doelen verband houden, maken onderdeel uit van het ILG.

Met de vaststelling van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) is bepaald dat de provincies vanaf 1 januari 2007 de regie voeren over de uitvoering van het rijksbeleid voor het landelijk gebied in samenhang met het provinciale beleid. Tevens is bepaald dat DLG de provincies terzijde staat bij de uitvoering van dit beleid. De opdrachten van DLG worden verleend middels een jaarlijkse prestatieovereenkomst. De overeenkomst omvat de afspraken over uitvoering door DLG, zowel uren als financiële middelen. Hiermee is de voorgenomen natuurontwikkeling economisch uitvoerbaar.

De vaststelling van een exploitatieplan kan achterweg blijven omdat er geen sprake is van een bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

4 Wijze van bestemmen

De grondslag voor dit wijzigingsplan wordt gevormd door het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Ommen en dan met name artikel 27 lid 12. In het artikel is de wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor burgemeester en wethouders om de perceelsbestemming 'Agrarische doeleinden' om te zetten in de perceelsbestemming 'Natuurdoeleinden' ten behoeve van grootschalige natuurontwikkeling.

De regels van dit wijzigingsplan maken in juridische zin deel uit van het bestemmingsplan. Artikel 3.6 lid 1 onder a Wro bepaalt immers, dat wijzigingen worden geacht deel uit te maken van het (bestemmings)plan, met dien verstande, dat zij, zolang en voor zover de bestemming nog niet is verwerkelijkt, kunnen worden herzien op dezelfde wijze als waarop zij tot stand zijn gekomen. Het wijzigingsplan is dus onderdeel van en vormt een aanvulling op het bestemmingsplan.

Een en ander betekent, onder meer, dat de algemene regels van het bestemmingsplan - het 'moederplan' - niet opnieuw dienen te worden opgenomen. Wel bevatten de regels een afzonderlijke omschrijving van 'plan'. Ook is een slotregel opgenomen.

5 Procedure

5.1 Inspraak

Gelet op de intensieve communicatie in het kader van de gebiedsuitwerking Varsen en de speciale toelichting voor omwonenden wordt afgezien van het organiseren van een inspraakprocedure voor dit wijzigingsplan. De plannen voor de Ommermars zijn in opdracht van provincie Overijssel opgesteld, en inhoudelijk afgestemd.

5.2 Zienswijzen

Het ontwerp-wijzigingsplan heeft vanaf 15 november 2012 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken aan het college van burgemeester en wethouders. Er zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.

Bijlage 1: conceptnotariële akte overdracht gronden

Bijlage 2: Flora- en faunaonderzoek